

Internettet er en Guds gave

Som led i Kristeligt Dagblads jagt på Danmarks bedste kirkelige hjemmeside i 2005 beskriver denne artikel Vatikanets syn på og erfaring med Internettet¹

Af Elisabeth Hvidt²

I julen 1995 lancerede Den katolske Kirke sin første hjemmeside (www.vatican.va) og fik dermed for første gang i sin historie en plads i cyberspace.

Den katolske Kirkes Internetlancering efterlod resten af verden i chok: Hvordan ville en hierarkisk kirke med vertikale strukturer kunne matches med en decideret anarkistisk og horisontal Internetkultur? I dag er Vatikanets hjemmeside tilgængelig på seks forskellige sprog og hører til blandt de mest besøgte katolske hjemmesider.

Hvis man søger på ordet "catholic" på Googles søgemaskine, kan man vælge imellem ikke mindre end 82.000.000 hits. Dette tal viser, at katolsk tro diskuteres intenst på Internettet. Katolikker på alle niveauer – fra græsrodsplanet til den romerske kurie (kirkens øverste ledelse) – har fået øjnene op for, at Internettet byder på nogle usædvanlige måder at være kirke på.

Men hvordan forholder den officielle katolske kirke sig til Internettet? Er der tale om et nødvendigt onde eller en Guds gave? Og hvorledes påvirker Internettets særlige kendetegn en kirkelig institution som Den katolske Kirke?

Den officielle katolske kirkes berøring med Internettet kan føres tilbage til 2. vatikankoncil (1962-65), hvor koncilfædrene var af den overbevisning, at de moderne kommunikationsmedier var "formidable tekniske opfindelser", der fortjente stor opmærksomhed: De kunne nemlig bidrage til at berige samfundet og til at udbrede og konsolidere Guds Rige.

2. vatikankoncil bestemte desuden, at der skulle udarbejdes en såkaldt "Vejledning for Den Sociale Kommunikations Midler". I dette dokument skulle det understreges, at kirken så på medierne som

---

¹ Artiklen, der bringes med forfatterens tilladelse, har den 7. november 2005 været bragt som kronik i Kristeligt Dagblad

² Elisabeth Hvidt er studerende i religionsvidenskab ved Notre Dame University i USA

"Guds gave", fordi den menneskelige kommunikation udgør selve Kirkens væsen og baner vejen for mødet med evangeliets budskab.³

I forhold til Internettet er interessen og engagementet fra den officielle kirkes side ikke mindre: Det Pavelige Råd for Social Kommunikation, et af kuriens elleve pavelige råd, har udsendt en række dokumenter, der gør rede for Den katolske Kirkes altovervejende positive holdning til Internettet. Det overordnede budskab er, at det gælder om fuldt at udnytte det potentiale for evangelisering, som Internettet rummer.

En vigtig nøgleperson i Den katolske Kirkes Internetverden er søster Judith, en franciskansk nonne og Vatikanets officielle webdesigner. For hende repræsenterer Internettet kort og godt en "missionsmark". Internettet skal derfor betragtes som en naturlig evolution i Guds frelsesplan, idet han konstant skaber nye veje, ad hvilke mennesket kan uddybe sit gudsforhold. Ifølge søster Judith bliver Internettet først destruktivt dér, hvor man lader det blive en virtuel verden i sig selv, løsrevet fra enhver kirkelig, sakramental virkelighed. Kommunikationen på Internettet skal derfor afspejle den fysiske kirke, der holdes sammen af det sakramentale, eukaristiske fællesskab.

Dette fællesskab mellem troende kaldes inden for det katolske kirkesprog for "communio" og har gennem århundreder haft karakter af et netværk mellem lokalkirkerne og den universelle kirke, der dog langt fra altid har fungeret optimalt. Også i dag tænker de 1,2 milliarder katolikker ude i "falten" anderledes end det kirkelige hierarki i Vatikanet. Søster Judiths interessante perspektiv på sagen var, at Internettet giver muligheden for at samle de løse tråde og forbinde lokalkirkerne med universalkirken – med andre ord realisere Kirkens ideale fællesskabsstruktur.

I forlængelse heraf vil jeg påstå, at Internettet qua sine særlige kendetegn kan åbne op for et forøget kendskab til og anerkendelse af tre af Den katolske Kirkes mest væsentlige identitetstræk: universalitet, det pavelige primat, det vil sige tanken om pavens suveræne autoritet over hele Den katolske Kirke, og communio.

Det første træk ligger i selve ordet "katholikos", universel. Kirken kan gennem Internettet kommunikere det universelle kristne budskab ud i alle verdens kroge og dermed gøre kirken synlig for enhver, der er interesseret i at høre dens stemme, uafhængigt af den kulturelle og sociale baggrund.

Det andet træk er Den katolske Kirkes anerkendelse af biskoppen af Rom, paven, som "det vedvarende og synlige princip og fundament for enheden både blandt biskopperne og de troendes skare". Eftersom Internettet giver mulighed for en verdensomspændende kommunikation, er antallet af troende, der konfronteres med tanken om det pavelige primat, større end nogensinde før. Eksempelvis kan alle mennesker, der har Internetadgang, holde sig orienteret om pavens liv og aktiviteter, hans rejser og helbred. Gennem et interaktivt medie, som jo kendetegnes ved direkte og umiddelbar kommunikation, opfattes paven ikke længere som en fjern og overnaturlig skikkelse, men som en kærlig fader, der meddeler sig direkte til den troende. Internettet kan derfor ikke bare gøre paven til en offentlig person, men til en "superstar"!

Det tredje træk er Kirkens identitet som communio, der viser sig på det kirkelige ledelsesplan i fællesskabet mellem biskopperne i lokalkirken og universalkirken i Rom. Ganske vist er paven Den katolske Kirkes overhoved, men ifølge det såkaldte kollegialitetsprincip, som blev særligt understreget på 2. vatikankoncil, er han ikke enerådende i ledelsen af Kirken, men arbejder i samråd med sine biskopper og lytter desuden til hele Gudsfolkets stemme (sensus fidelium).

Internettets mulighed for interaktiv og global kommunikation kan uddybe visionen om det kirkelige fællesskab. Kirkens kommunikation gennem Internettet har nemlig gjort, at den gamle forskel mellem aktiv kommunikation og passiv modtagelse er blevet en del mere uklar. De troende er ikke

---

³ På artiklens sidste side findes et link til dette koncilsdokument

længere passive deltagere i en modtageproces, men derimod aktive modtagere af kirkens lære. Den direkte og umiddelbare meddelelse kan efterfølgende give anledning til horisontal dialog og udveksling på tværs af de kirkelige niveauer. Ad denne vej etableres der et globalt fællesskab mellem de forskellige lokalkirker, der alle har deres stemme i den globale menighed. Her kan man for alvor tale om et kirkeligt "netværk".

Det er vigtigt at understrege, at Kirken som et "netværk" nok aldrig vil komme til at afløse Kirkens hierarkiske kommunikationsmodel, for selv *communio*-tanken indeholder en forestilling om en hierarkisk styring, der skal sikre de enkelte lokalkirkers enhed. Denne styringsinstans er i Den katolske Kirke paven sammen med bispekollegiet. For at kirkens identitet som "netværk" ikke skal have karakter af et konglomerat af forskellige lokalkirkers og nye kirkelige bevægelers ideer og tanker, optræder kurien derfor samtidig som central og universel instans, der binder de forskellige lokalkirker sammen i et enhedsfællesskab.

Derfor bør Kirkens nærvær i den virtuelle verden afspejle dens eksistens i den virkelige verden, hvor der ideelt set findes en kombination af lokalt og universelt lederskab.

Vatikanets hjemmeside må betegnes som ganske centralistisk i sin struktur. Dens primære formål er at give information om Kirkens lære, historie og tradition. I forskningen om religion og Internet falder en sådan religiøs internetpraksis ind under betegnelsen "religion online", som er information om religion på Internettet til forskel fra "online religion", hvor religionen udøves og praktiseres online.

Hjemmesidens store informationsmængde afspejler desuden Kirkens århundrede lange tradition, kunstneriske arv og nutidige liv: der er links til Kirkens teologiske, spirituelle, administrative, liturgiske og kunstneriske side, ligesom den giver information om kirkelige aktiviteter over hele verden.

Vigtigst af alt giver den information om Kirkens mest synlige repræsentant: paven. Det skal ikke være nogen hemmelighed, at Den katolske Kirke føler en stor tilskyndelse til en mere horisontal struktur, også i Internettets verden. Dette har resulteret i, at Vatikanet nu er ved at udarbejde en ny internetportal med vægt på det interaktive aspekt og på det personlige møde gennem dialog og katekese på nettet.

Tiden vil vise, om man med dette kommende katolske "intranet" for alvor kan tale om Internettet som "Guds gave".

Link:

Klik her for at læse Andet Vatikankoncils erklæring om samfundets meddelelsesmidler.

Klik her for at udskrive artiklen (printerens skal være tændt)

Klik her for at sende artiklen til en ven eller bekendt (Outlook skal være startet)

Klik her for at komme til forsiden af catholica.dk